

PUOLET SÄHKÖYHTIÖISTÄ EIVÄT ANTANEET KULUTTAJILLE SÄHKÖTARJOUSTA

Sähkömarkkinat avattiin Suomessa täydellisesti kilpailulle syksyllä 1998. Sähkömarkkinoiden vapauttamisella haluttiin tehostaa markkinoiden toimintaa vähentämällä kilpailun esteitä sekä poistaa tarpeeton sääntely sähkön tuotannosta ja myynnistä. Kuluttajien osalta kilpailuttaminen on lähtenyt hyvin hitaasti käyntiin. Vain noin kymmenen prosenttia kuluttajista on vaihtanut sähkön-toimittajaansa. Käytännössä yhtenä esteenä on tarjousten saamisen vaikeus.

Tutkimuksen tavoitteena on ollut tuottaa kuluttajille perustietoa sähkömarkkinoista ja sähkön hinnanmuodostuksesta. Lisäksi tavoitteena on ollut selvittää, kuinka kilpailuttaminen toimii käytännössä ja kuinka hinnoittelu muuttuu eri markkinatilanteissa ja eri vuodenaikoina. Tutkimuksessa verrattiin joulukuussa 2003 ja toukokuussa 2004 kerrostaloasukkaalle ja sähkölämmitteisen omakotitalon asukkaalle pyydettyjä sähkötarjouksia toisiinsa.

Markkinoiden toiminnassa on ollut puutteita

Tutkimuksesta kävi ilmi, että useat sähköyhtiöt eivät antaneet kuluttajille sähkötarjouksia. Yllättävää on se, että toukokuussa 2004 pienempi määrä sähköyhtiöistä antoi tarjouksen kuin joulukuussa 2003. Lisäksi toukokuussa tarjotuissa sopimuksissa suosittiin enemmän määräaikaista sopimuksia kuin joulukuussa.

Sähköyhtiöt ilmoittavat julkiset toimitusvelvolliset sähkön hintansa mm. Energiamarkkinaviraston Internet-sivuilla. Usein nämä hinnat kuitenkin poikkeavat todellisuudessa toimialueen ulkopuolelle tarjotuista hinnoista. Tutkimuksessa tuli esille, että keskimääräiset toimitusvelvolliset listahinnat olivat keskimääräisiä tarjoushintoja halvemmat sekä kerrostaloasukkaalle että sähkölämmitteisen omakotitalon asukkaalle. Se, että toimitusvelvolliset hinnat ovat tarjoushintoja alemmat, voi hillitä asiakkaiden kilpailutushaluja ja hidastaa tehokkaiden kilpailullisten markkinoiden syntymistä.

Vuodenaikojen vaikutus hintoihin oli pieni

Hinnoittelussa eri vuodenaikoina tapahtunut muutos oli pieni. Keskimääräiset tarjoushinnat alenivat hieman joulukuusta 2003 toukokuuhun 2004. Merkittävämpää oli, että hintojen hajonta pieneni, eli yhä useampi yhtiö hinnoitteli sähköenergiansa samalle tasolle.

Vihreän sähkön tarjouksien saannissa hankaluuksia

Erityisesti vihreän sähkön markkinoinnissa ja tarjouksien saamisessa on hankaluuksia. Harvat yhtiöt tarjoavat uusiutuvalla energialla tuotettua sähköä. Kilpailuttamalla sähkön hankinnan pienkuluttaja voi löytää itselleen edullisemman vihreän energian tarjouksen jo tämän hetkisillä tarjoushinnoilla. Omakotitaloasukkaalle kaikkein halvin vihreän energian vuosikustannus oli toukokuussa 2004 yllättäen hieman edullisempi kuin kaikkein edullisin perinteisen sähkön tarjous vuosikustannuksen perusteella. Kilpailuttamalla kuluttaja voikin tukea uusiutuvien energiamuotojen kehittämistä ja kestävästä kehitystä samalla pienentäen vuosittaista sähkölaskuaan.

Sähkön hinnat ovat nousseet

Markkinatilanteen muutoksesta huolimatta sähkön hinnat ovat jääneet pysyvästi aikaisempia vuosia korkeammalle tasolle. Asiaa on perusteltu mm. vähillä sateilla. Viime vuosien korkeat sähkön hinnat ovat merkinneet joillekin sähköyhtiöille hyvää tilaisuutta ennätykselliseen tuloksen-tekoon. Lisäksi vuoden 2005 alusta alkavan päästökaupan odotetaan nostavan pienasiakkaan sähkön hintoja edelleen.

LISÄTIETOJA: tutkimuspäällikkö Kaisa Kinnunen, Kuluttajatutkimuskeskus, puh. (09) 7726 7727, kaisa.kinnunen@kuluttajatutkimuskeskus.fi.

JULKAISU: Kaisa Kinnunen, Kilpailullisuus sähkömarkkinoilla – Sähköenergian tarjoushinnat 2003–2004, Kuluttajatutkimuskeskuksen julkaisuja 9/2004. Julkaisua voi tilata Kuluttajatutkimuskeskuksesta, PL 5, 00531 Helsinki, puh. (09) 7726 7718, tilaukset@kuluttajatutkimuskeskus.fi. Julkaisun hinta on 16,80 euroa. Tutkimus on tulostettavissa pdf-versiona Kuluttajatutkimuskeskuksen Internet-sivuilla osoitteessa www.kuluttajatutkimuskeskus.fi.